

Ministerstvo životního prostředí
Odbor zvláštní územní ochrany
přírody a krajiny
Ing. Petr Stloukal, ředitel odboru
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

V Lukavici dne 1.12.2022

Vážený pane řediteli,

zasíláme Vám **stanovisko k Záměru vyhlášení CHKO Litovelské Pomoraví**, vyjádřené zástupci obcí a vlastníků pozemků na setkání dne 12.10.2022 v prostorách Obecního úřadu Lukavice.

Uvedeného jednání se zúčastnili starostové dotčených obcí, starosta obce Dubicko, zástupci Dubické zemědělské a.s., pan Petr Spurný a zástupci AOPK ČR, Ing. Michal Servus a Mgr. Jan Vrbický.

Podnětem k jednání bylo vysvětlení názorových stanovisek ke zpracovanému Záměru na vyhlášení CHKO LM (dále jen „záměr“) a vlastního důvodu „proč má být CHKO v dané lokalitě vyhlášena“.

V úvodu tohoto stanoviska níže podepsaní zdůrazňují, že Záměr počítá vyhlásit CHKO LM v lokalitě, která se intenzivně zemědělsky a hospodářsky využívá jednak ze strany nájemců, ale také vlastníků a slouží i k vyžití místním spolkům. Jejím hlavním úkolem je umožnit rozliv řeky Moravy v době zvýšeného stavu vody do prostoru, který je k tomu technicky upraven. V těchto případech dochází k naplavování sedimentů z horní části toku, velkého množství komunálního a jiného inertního odpadu a dřeva. Po opadu vody je bezprostředně nutné tyto nežádoucí nánosy uklidit, a to bez ohledu na někým stanovený termín. Koryto řeky Moravy je v úseku od splavu v Lukavici po soutok s Moravskou Sázavou regulováno a napřímeno. Původní meandry jsou zasypány, a tudíž se nejedná o původní tok s přirozeným regionálním ekosystémem.

Po obou stranách řeky je zájmové území vymezeno sypanými hrázemi, na kterých v současné době probíhá etapová rekonstrukce spojená s jejich navýšením. Investorem je správce toku Povodí Moravy, s.p. K rozlivu je tak uzpůsoben okolní terén. Pozemky jsou uměle kultivovány a porosty na nich jsou v rámci obnov, s ohledem na stupeň jejich poškození, průběžně upravovány. Zákaz uvedené činnosti na str. 27 Záměru tyto obnovy neumožňuje.

Ze strany přítomných byl vznesen dotaz, proč má být v dané lokalitě vyhlášeno CHKO, když v současné době platná NATURA 2000 plně dostačuje a samotné vyhlášení CHKO de facto nic nového pozitivního v dané oblasti nepřinese. Naopak, k potřebné činnosti přibude další schvalující článek, a to vyjádření orgánu ochrany přírody. Na uvedené nedokázali přítomní zástupci AOPK odpovědět, vyjma toho, že to bude znamenat další, vyšší stupeň ochrany přírody v daném území. Z tohoto důvodu považujeme za nutné, aby nám byl daný stav projednávání

objasněn a abychom byli seznámeni se zpracováním připomínek do záměru, které byly doručeny správě CHKO oslovenými subjekty v průběhu roku 2021. Trváme na posouzení oprávněnosti postupu a věrohodnosti podmínek za nichž AOPK navrhuje vyhlášení CHKO a vyjádření, zdali je vůbec tento návrh oprávněný, vzhledem k charakteru lokality, na níž má být vyhlášen.

Zástupci AOPK nedokázali na jednání konkretizovat přínos CHKO pro danou oblast. Prostudovali jsme tedy Záměr vyhlášení CHKO LM, jako dokument, na jehož základě by mělo dojít k realizaci a vznášíme následující připomínky.

Popis naší krajiny na str. 2 a 3 samotného Záměru je v nesouladu s výše uvedeným textem. Zóna II. je charakterizována v záměru na str. 6 v čl. 8. a je zcela mimo realitu při využití území v praxi, nemluvě o části, v níž je popisována ochrana jeskyní, které se dle našich informací v dané oblasti nenachází. Domníváme se, že autor záměru má v úmyslu daný typ krajiny uměle vytvořit a tím narušit přirozený chod života v uvedené oblasti.

Vyhlášení Záměru významně zasáhne do života vlastníků a uživatelů pozemků, zejména z pohledu vydání souhlasu ze strany AOPK k běžné údržbě, jako je například kácení a odstraňování dřevin rostoucích mimo les, změna využití pozemku, str. 5 Záměru, rekreace a následné nakládání s pozemky na základě vlastnických práv. V tomto případě se jedná zejména o možnost nakládání s vlastními pozemky ať už vlastnický nebo z hlediska využití k rekreaci nebo hospodářskému využití, k čemuž je v současnosti za dodržení příslušných právních předpisů vlastník oprávněn.

V případě projednání návrhu vyhlášení CHKO má vlastník v rámci dostupné metodiky pouze omezenou možnost podat námitku, a to zejména v tom smyslu, jestli vůbec souhlasí s tím, aby jím vlastněné pozemky do návrhu byly zahrnuty nebo ne. Toto považujeme za zásadní problém.

Dle textu Záměru je podporováno zatravňování orné půdy. Zde je potřeba podotknout, že v dané oblasti se nachází dle LPIS cca 160 ha erozně neohrožených půd, na nichž je možno pěstovat i širokořádkové plodiny bez jakýchkoliv omezení. Záměr současně vylučuje vápnění jako základní prostředek úpravy půdy a operaci zabraňující její degradaci. V případě sečí řeší ve II. zóně pouze 2 seče, což je v případě kontaminace porostu naplaveninami nedostatečné a je nutno provést odklizení porostu z celého DPB, bez vynechání neposečených pásů. V Záměru podporovaná mozaikovitá seč se v daném případě prakticky nedá realizovat. Záměr zakazuje i následné regenerační přihnojení travních porostů. Zemědělské pozemky jsou zde výrobním nástrojem k dosažení produkce k čemuž má uživatel sjednán s vlastníky pozemků pachtovní vztah. Smluvně jsou dohodnuty podmínky využití pozemků, údržby, pachtovního. Uživatel zde volí takový způsob využití pozemků, aby ujednaným podmínkám vyhověl, dodržel platná nařízení vlády a nehospodařil se ztrátou. To se však při plnění Záměrem uvedených podmínek uskutečnit nedá. Záměr neřeší odpovědnost rozhodnutí OOP za jím stanovené kroky při obhospodařování pozemků, odpovědnost vůči vlastníkům, propachtovatelům a pachtýřům.

V záměru je podporována výsadba stromových alejí podél zaniklých a v krajině fyzicky neexistujících cest, které jsou však již součástí větších půdních celků. Tuto činnost, dle textu záměru, nesouhlas vlastníka pozemku nebo jeho zamítavé stanovisko žádným způsobem neovlivňuje.

U spolků se jedná o zákaz chovu a vypouštění nepůvodních druhů, čl.10/1/f. Myslivcům a rybářům není umožněno budování staveb na území II. zóny, které sice nespádají pod působnost stavebního zákona ovšem jsou k jejich činnosti potřebné.

Celkové zpracování záměru hodnotíme jako neprofesionální, bez dostatečné znalosti dané oblasti, sociálních, morfologických a vodohospodářských poměrů a zejména její současné a hlavní funkce, k níž je technicky a porostně uzpůsobena, tedy eliminaci nežádoucích rozlivů řeky Moravy v obydlených oblastech.

Nesrovnalosti, např. krasové jeskyně apod. nekomentujeme. Je však zarážející, že AOKP s tímto předstupuje a předkládá subjektům k jejich vyjádření. Postrádáme také jakoukoliv analýzu budoucího stavu po vyhlášení CHKO, a to ve vztahu k vlastníkům a uživatelům pozemků i vyhodnocení následných dopadů na ně, včetně případné náhrady újmy, u níž je zřejmé, že přímo či nepřímo vznikne.

Z pohledu samosprávy je v návrhu Záměru uvedena řada omezení týkající se vyznačování pěších, cyklistických, vodáckých a podobných tras nebo umístování informačních zařízení mimo zastavěná území. Nakládání s vodami, ať už čerpanými ze zdrojů pitné vody nebo vypouštěnými prostřednictvím ČOV, v nás, v souvislosti s plánovaným vyhlášením CHKO a současným růstem výstavby v obcích, vyvolává značné obavy, stejně jako možný způsob zimní údržby komunikací. Máme pocit, že se už ani nejedná o nás bez nás, ale že už je rozhodnuto a to kategoricky odmítáme.

V Záměru je jasně uveden pouze výhled přínosu pro ochranu přírody, který ovšem postrádá jakékoliv vyhodnocení podkladů, na základě kterých byl tento Záměr vypracován a proč. Neuvádí rovněž analýzu, která by ukázala finanční náklady realizace k přetvoření krajiny do plánované vize a stejně jsou tak opomenuty dopady na zde žijící obyvatele. Jsme přesvědčeni, že to je v současné době málo. Dle našeho názoru je aktuální stav správy daného území dostačující, udržitelný a k přírodě ohleduplný. Jsme proti uplatňování rozhodnutí lidí, kteří v dané oblasti nežijí, rozhodnutí, které mají zásadní vliv na majetek občanů a soukromých subjektů.

V případě dalšího projednání návrhu Záměru na vyhlášení CHKO na MŽP požadujeme, aby oznámení případně dokončeného záměru bylo doručeno všem vlastníkům dotčených pozemků v souladu s metodickým pokynem MŽP ze dne 20.11.2011, listovní zásilkou doručenou do vlastních rukou nebo prostřednictvím datových schránek a nikoliv pouze formou veřejné vyhlášky – viz. text na str. 27, který uvádí : *„Oznámení se zasílá do vlastních rukou, aby bylo možno doložit termín zahájení počítání lhůty pro podání námitek. Oznámení lze zaslat i prostřednictvím datové schránky.“* K tomuto závěru nás vede nesporný fakt, že velký počet vlastníků pozemků má bydliště mimo správní obvod dotčených obcí na jejichž úředních deskách by byla výzva zveřejněna. Nemají tak možnost se o výzvě dovědět a uplatnit své právo vznést možné připomínky. O začlenění svých pozemků do CHKO by tak byli informováni až na základě oznámení Katastrálního úřadu o vyznačení poznámky u dotčených pozemků.

S pozdravem

Ing. Vladimír Velický, starosta obce Lukavice

Mgr. Radek Kól, starosta obce Zvole

Vladimír Hroch, starosta obce Rájec

Ing. Pavel Hojgr, starosta obce Leština

Mgr. Ilona Šimarová, starostka obce Hrabová

Mgr. Václav Hampl, starosta obce Dubicko

Tomáš Kuchařík, starosta obce Bohuslavice

Ing. Milan Zbíral, předseda představenstva Dubická zemědělská a.s.

Petr Spurný, zástupce vlastníků Lukavice